

Илофшлагъэ

ХЭХЪОНЫГЪЭХЭМ

Къаушыхъаты

хильхъан фаер игъом
ыкӀи ыкӀоу кызыра-
гъотырэм ишӀуагӀэкӀэ
медицинэм, гӀэсэны-
гӀэм, псэупӀэ-комму-
нальнэ ыкӀи мэкӀу-
мэц хъызмэтхэм, ту-
ризмэм, нэмыкӀхэм
хэпшыкӀэу хэхъоны-
гӀэхэр ашыгӀэх. Гу-
щӀылэм пае, псэупӀэ-
коммунальнэ хъызмэ-
тым зэхъоклыныгӀэхэр
фӀэшӀыгӀэнхэм фӀэгъ-
хыгӀэ Федеральнэ
программэу зыхэлэ-
жыагӀэхэм ишӀуагӀэкӀэ
бэу зэтет унэу рес-
публикэм итым ипро-

лѣхъаным дштэху, цыфхэм
япсауныгъэ изытет иуплѣклун
ыкІи ащ изетегъэуцожьын
къэзыгъэпсынклѣшт оборудова-
ние зэфэшхьафи 168-рэ ащэ-
фыгъ. Илѣасыбэм къаклоцІ
апэрэу Мыеклопэ къэлэ сымэ-
джущым сомэ миллион 200-м
еху фатІупшыгъ.

Гъэсынэгъэм ыльэныкъоклэ хэьхьонэгъэу республикэм илэхэм яшыхьатых еджэпаклэу Тэхьутемыкъое, Красногвардейскэ районхэм, Адыгэкълэ ашашыгъэхэр, нелэ ашагъэуцухэрэр, гъэцэклэжьианэу мы системэм иобъектхэм арашыллагъэхэр. Псэу цыфхэр зэшохтхэм якъэклауплэхэр етлупшыгъэу псэуплэхэм ашэзблахух, зымалгъэхэм афатлупшы, гъэстыныпхъэ шхьуантлэр республикэм щыпсэхэрэм япроцент 80-м ехьумэ алэклахэ хьугъэ. А зепстэури мыгъэхьагъэ, хэьхьонэгъэ маклэу плон плъэкълыштэл.

2007-рэ ильэсым туризмэр хэһыоньгэ зымышырэ отраслау шытыг. Ащ зиушомбгүмэ республикым маймакйэу шуагэ кызырэфыхыштыр кыдылытээз АР-м и Лышхэ ар анэх пшэрыл шхкәлэхэм ащы шыгыг. Ау ар loф псынклагэл. Адыгеир зыдэщыт шыпккэм шыгуазэр мэккә дэдаг, Темыр Кавказым зэрэхәэрэм зеклохэри тикхушхэ чыплэ дахэхэм инвестицихэр кхәхзыльхэмэ

зышломгоохэри кыгьгаштэщтыгъэх. Юфыр зытет шыпкьэр альфигэлэсыным, республикэр зэрэмамырыр, инвесторхэмклэ хьопсагоу чылабэ зэрилар, пьроуху зыпари зэрэфэмыхуштыр агуригьэлэномым АР-м Лышхъэ лъэшэу Юф дишлагъ. Нэгэ нэбгырэ мин пчъагъэклэ лъытагъэу Адыгеим зеклохэр кыххэхэ зэрэхуьгэр, инвестицихэр мы отраслэм кыизэрэхалхьэхэрэр ащ ишлушлагъ. Мары джырзблагъэ туризмэмклэ Федеральнэ агентствэмрэ Адыгеимрэ зээгъыныгъэу эдашыгъэм тетэу турист-рекреационнэ комплексэу поселкэу Каменномостскэм шашлыщтым игугу кьэтшыгъ. Ащ инфраструктурэ игьэлсын республикэм мы мафэхэм Юф дешлэ. Туристическэ кластерэу «Пэгьонакь» шагъэпсыщтым Юфшлэлэ чыплэ мин 20-м еху кытышт, зы ильэснм нэбгырэ миллионэ ныхьорэм еху кьеоплэным ар тегъэпсыхьэгъэшт, республикэм ибюджет мымаклэу кылэтышт. Ау мыщ епхыгъэ Юфыгъоу кыкьокыххэрэм язэшохын псынклэу зэрэщымытыр, ащ кьучлэ гъэнгафэгъэ, чэщ мычъыабэ, шэлагъэ зэрищыклагъэр, сьдми тхылхэр бгъэхъазырыгъэ закьоклэ зэшлохыгъэ зэрэмыхуштыр кызыгурылорэр маклэ. Ары гуцылэ льябэри кызыэхэклэрэр.

Илъэс къэс инвестициеу

республикэм кыхыхалхьэрэм хэхьо. Непэрэ мафэмклэ къэп-
пытэмэ, сомэ миллиард 72-м
еху кыхыхалхьэгъах. Ащ ишлуа-
гьэклэ предприятие зэфэшхьа-
фыбэмэ республикэм лоф чашлэ
хьугъэ. Ахэм лофшлэлпэ чыплэ-
хэр къатых, бюджетым ялахь
мымаклэу кыхыхалхьэ. Джы-
ри инвестиционнэ проект земы-
шлуужыгуабэмэ лоф адашлэ.
Лъаныкх пэпч хэхьоньгъэ
гъэнэфагъэ зеришыгъэм ишлуа-
гьэклэ, 2007-рэ илъэсым рес-
публикэм ибюджету сомэ мил-
лиарди 5 нахьыбэ мыхуушты-
гъэр сомэ миллиард 15-м нэ-
сыгъ. Ар субъектымклэ джы-
ри бэу плон плэккыштэп, ау
мы пчъагъэм еклонлэгъошлугъэп,
улымыбанэуи кыуатыштыгъа-
гъэп. Бюджетым кызалэтым
шлуагъэ кызэритыгъэм фэдэу
кыныгыгъэ гъэнэфагъэхэри кыз-
дихьыгъэх, дотациеу Москва
кытлупшыштыгъэм кыщицгъэ-
клагъ. Ащ республикэм иэко-
номикэ хэхьоньгъэу ышлышты-
гъэр кызэзитыгъэуцуагъэм,
зэтэзыгъэу, лофхэр дэйхэу плон
плэккыштэп. Цыфхэм ящылэклэ-
псэуклэ нахьышу хьуным зэ-
рэфлажэхэрэм ишыхъатэу, а
щыклагъэр зы набыгыри зэ-
хырагъэшлагъэп, УФ-м и Пре-
зидент унашъоу кышлыгъэм
тетэу лэжъапклэхэм ахэгъэхьо-
гъэныр игъом гъэцэклагъэ хьу-
гъэ. Ар пащэр ары зишушлагъэр.
(Икълэх я 2-рэ н. ит).

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ иунашъу

Электрoэнергием игъэфедэнкӀэ режимыр заукъокӀэ, электрoэнергием зыгъэфедэхуэ экономикӀэ, экологие, социальнӀэ гумӀакӀыгъохэр ащ кӀызыфихьын ылъӀкӀыштхэм яспискӀэ ехьылагъ

Урысые Федерацием и Правительствэ 2012-рэ илъэсым жьоныгъуаклэм и 4-м ышыгыэ унашъоу N 442-р зытету «Электроэнергием изырызщэплэ бэдзэрхэм ызэхэщэн, электроэнергием игьэфедэнклэ режимыр зераукьорэм яхьыллагъ» зыфилорэм тетэу:

1. Электроэнергетика игдэфедэнклэ режимыр заукьоклэ, электроэнергетика зыгэфедэху экономика, экология, социальнэ гумэклыгэхэр ащ кызыфи-хьан ыльэкышхэм яспискэ гуадзэм дшэтэу ухэсыгэнэу.

хэхэюныгъэмрэ сатыумрэклэ и Министерствэ, Адыгэ Республикэм и Лышхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие мэфи 10-м кыкълоч! Адыгэ Республикэм икьэралыгъо хабзэ игъэцэкълэу кыулыкьухэм яофициалнэ Интернет-сайт мы спискэр рагъэхьанэу.

Адигэ Республикэм и
Лыжьхъэу ТХАКИУЩЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 28-рэ,
2013-рэ илъэс
N 122

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ и Указ

**Шытхьуцӕу «Адыгэ Республикэм
изаслуженнэ юрист» зыфилорэр
М.Ю. Птицыным
фӕгъэшъошӕгъэным ехьыллагъ**

Хэбзэгъуэуцугъэу шыӀэм игъэпытэнкӀэ гъэхъагъэу ышӀыгъэхэм афэшӀ цытхъу-цӀэу «**Адигъ Республикэм изаслуженнэ юрист**» зыфилорэр **Птицын Михаил Юрий ыкъом** — Темыр-Кавказ шьолъыр дзэ хъыкумым итхъаматэ фэгъэ-шьошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и
Лысьхъэу ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 9, 2013-рэ илъэс
N 83

**Адыгэ
Республикэм
и Къэралыгъо
Совет —
Хасэм**

Телевидением иудунрэ ихэхоныгыэрэ
ялахышхо зэрэхашыхагэм, лэпэлэ-
сэныгыэ ин ахэльэу ялоф зэрагэца-
клэрэм апае Адыгэ Республикэм и
Кээралыгы Совет — Хасэм и Щыг-
ху тхылъ кыафагэшьшоагы:

— Тэшъу Светланэ Батырбый ыпхъум, теле-радиокомпаниеу «Адыгея» зыфилорэм идиректор илэпылэгъу;

— Дэгүф Замирэ Джэбраил ыпхуум, теле-радиокомпаниеу «Адыгея» зыфилорэм икорреспондент.

Илофшлагъэ хэхъоныгъэхэм къаушыхъаты

(ИкIэух).

ЦIыф лъэпкъ зэфэшхъафыбэу республикэм щыпсэухэрэм азыфагу мамырныгъэу илъыр, зэгурыйыныгъэрэ зепэуцужыныр кызырахэмыхъэрэр Тхьаклушынэ Аслъан ишлушлэгъэ анахъ шхъалэхэм ащыщ. Зэрэ Лышхъэм пае зызэрахимыушхъафыкIэу, лъэпкъ зэхэдз ымышлэу, тыдрэ псэуплэ кIуагъэми, ащ дэхсэм зызэралуи-гъакIэрэм, ягукъани, ягухэкли, зымыгъэразэхэрэми, лъэлоу ялэми хэзыгъэ имылэу зызэрацигъэгъуазэрэм ары кIэухэу

фэхъурэр. Пстэуми жабзэ къадэгъотышхъу, зыгу шлу имылэу, зэмызэгъыныгъэ республикэм кызылхъэ зышлюигохэм апэуцужышхъу. Ау сыдигъокIи зэшохыгъэ хъугъэр ежъ изакъоу ащ зыфыхыжхъэу зэхэпхыштэп, командэу зыдэлажхъэрэм, цIыфэу республикэм щыпсэухэрэм яшлушлагъэу елытэ..

ИлъэскIэ узэкIэлэбэжхъэмэ, тигъэзет иредатор шхъалэ гуцылэгъу зыдэшым, «Сыд фэдэрэ Iоф сыфежхъагъэми, кыздэмыхъуныр сшхъэ кы-хъагъэп» кырилогъагъ. Рес-

публикэм ипашэ хъуным ыпэкIэ зиректорыгъэу, кIэщакIо зыфэхъугъэу, ыгуи, ыпси, кIочIаби зыхилхъэзэ ыгъэпсыгъэ Мые-кIопэ технологическэ универ-ситетымрэ илъэсхъэу АР-м и Лышхъэ IэнатIэ зыщылутым зэшлуихыгъэ пстэумрэ ар къаушыхъаты. Апэрэмкли ятIонэрэмкли егъэжаплэхэм къагъэ-штагъэп, щымылэм ыгу ыгъэкIодыгъэп, пэрыохъухэм кызыэ-тырагъэуцагъэп, кызэкIагъэ-кIуагъэп, ыкIуачIи ипсауныгъи ашхъасыгъэп, рыхыжхъэгъэ пстэури кIэухым нигъэсыгъ.

Непэ АР-м и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан имэфэкIы-кIэ тыфэгъушIо ыкли псауныгъэ пытэ илэу тапэкIэ джыри гу-хэлэу ыгъэнэфэгъэ пстэури пхырищышхъунэу тыфэлъало.

ХЪУТ Нэфсэт.

КIэлэеджакIохэм ягъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо зэрэзэхэщакIохэм, ащкIэ щыкIагъэу щылэхэм ядэгъэзыхъын фэгъэхыгъагъ тыгуасэ АР-м и Пре-мьер-министрэу Къумпыл Мурат зэ-хицэгъэ зэлукIэр. Ар ежъ Премьер-министрэм зерищакIэ, зыгъэпсэфы-гъом изэхэщакIоу къэгущылагъэ пэпчъ упчIэ гъэнэфэгъэ фигыуцугъ, Iофым хэшIыкI зэрэфырилер кы-хэщэу, джэуапхэм алыхъугъ.

Апэу къэгущылагъэ IофшIэнымкIэ ыкли социальнэ хэхъоныгъэмкIэ министрэу Наталья Широковар. Ащ кызырлуагъэм-кIэ, гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъор тэрэ-зэу зэхэщэгъэнымкIэ зэкIэ ащ хэла-жхэхэрэм алъэкI къагъэнагъэп. Зыгъэ-псэфыгъом изэхэщэн пэлухъанэу мы илъэсым зэкIэмкли сомэ миллион 205,3-рэ къатIупщыгъ (ар икIыгъэ илъэ-сым елытыгъэмэ, миллиони 6-м ехъукIэ нахъыб). Ащ щыщэу милли-они 115,1-р республикэ бюджетым кыыхэкIыгъ, муниципальнэ бюджетхэм сомэ миллион 38,4-рэ къатIупщыгъ. Адыгэ РеспубликэмкIэ чыплэ кIин ит кIэлэцIыкIухэм языгъэпсэфыгъо изэ-хэщэн пэлухъанэу федеральнэ бюд-жетым сомэ миллион 50,78-рэ кы-дилытагъ.

Мы илъэсым зэкIэмкли кIэлэцIыкIу 22912-мэ загъэпсэфынэу зэхэщакIохэм рахъухъагъ. Ар еджаплэхэм ачIэсхэм япроцент 52-рэ мэхъу. Ахэм ащыщэу мин 14-р гъот макIэ зилэ унагъохэм къа-рыкIыгъ е чыплэ кIин ит кIэлэцIыкIух.

Зыгъэпсэфыгъо уахътэм гъэмэфэ за-къор арэп кыдилытэрэр. ЫпшхэкIэ къэтIогъэ пчъагъэу (22912-м) щыщэу 15629-мэ гъэмафэм загъэпсэфышт. Ахэм ащыщэу 7782-р мафэрэ зыдэщылэхэрэ лагерхэм защагъэпсэфыгъ, хы ШлуцIэм нэбгырэ 3570-рэ ащакIэ.

Непэ Адыгеим зэкIэмкли зызыща-гъэпсэфырэ ыкли зыщызэхэрэ учреж-дении 102-рэ ит. Ахэм ащыщэу 4-р санаториех, къалэм дэхыгъэ лагерэу 8, еджаплэхэм лагерэ 88-мэ Iоф аща-шлагъ. Социальнэ учреждении 5 гъэма-фэм кIэлэцIыкIухэр ащылэнхэм фы-тырагъэпсыхъагъэхэу Iоф ашIэ. Мы илъэсыр кызыхъагъэм кыщегъэжхъа-гъэу зэкIэмкли кIэлэцIыкIу 11573-мэ загъэпсэфыгъах, ар планым ипроцент 74,3-рэ мэхъу.

Министрэм ыуж бюджет учрежде-ниехэу путевкэхэр алэкIэзыгъахэхэрэм япачэхэм путевкэхэр зэрагощырэ шыкIэмкIэ, кIэлэцIыкIоу лагерым щы-мылэхэр щылэхэ фэдэу зэралытагъэр зытехъухъагъэмкIэ Къумпыл Мурат яупчIыгъ. Путевкэхэр зыгощырэ уч-реждениехэм япачэхэр кIэлэцIыкIухэр зыдагъэкIогъэ лагерхэм клонхэ, ахэм зызэрагъэпсэфырэм зыщагъэгъозэн фаеу ылытагъ.

БлэкIыгъэ илъэсхэм афэмыдэу мы аужырэ уахътэм гъэмэфэ зыгъэпсэ-фыгъом изэхэщэн бизнесменхэр арых фэгъэзагъэхэр. Ахэм аритыгъэ упчIэхэ-

КIэлэщыкIу мин 11-м ехъумэ загъэпсэфыгъ

ми джэуапхэр къакIэлъыкIуагъэх.

Премьерым кызырлуагъэмкIэ, биз-несменэу гъэмэфэ гъэпсэфыгъор зыщы-клорэ учреждениехэм япачэхэм къэ-ралыгъор Iэпылэгъу афэхъун фае.

Гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ ми-нистрэу Хъуажъ Аминэт гущылэр зы-ратым мафэрэ зыдэщылэхэрэ лагерэ 88-мэ мыгъэ Iоф зэрашлагъэр къылотагъ. Ахэм ящыкIэгъэ медицинэ Iофышлэхэр, кIэлэплухэр икIу фэдизэу зэрялагъэхэр кыыхигъэщыгъ. Гъэпсэфыным дакIоу, ипсауныгъэ изытеткIэ зищыкIагъэхэм поликлиникэхэм ащялэзагъэх. Лагерхэм яIофшIэн министрствэм ыналэ зэрэ-тыригъэтыгъэр Хъуажъ Аминэт кылуагъ.

Ащ ыуж къэгущылагъэх Роспотреб-надзорым Адыгэ РеспубликэмкIэ и Гъэорышлалэ ипашэ иIэнатIэ зыгъэца-клэу Сергей Завгороднер, общественнэ порядкэр къэухъумэгъэнымкIэ поли-цием иотдел ипашэ иIэнатIэ зыгъэцаклэу Андрей Федосеевыр, машIо къэмыгъэ-хъугъэнымкIэ къэралыгъо Гъэорышлалэу Адыгэ Республикэм щылэм ипашэу Сергей Соловьевыр.

Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъом изэхэща-кIохэм ащыщэу Iзэплэ-гъэпсэфыплэу «Кавказ» зыфилорэм ипашэу КIыкI Ер-стэм кызырлуагъэмкIэ, кIэлэцIыкIухэр къафакIохэрэм ащыщхэр чыплэу кызы-дикIыгъэхэм икIу фэдизэу ащамыуп-лэукIухэу, узэу ялэхэр тхылэу алыгъ-

хэм ащымыгъэунэфыгъэхэу къафашхъ. ЕтIанэ ахэм неврологие ыкли психи-ческэ уз хылылэхэр ялэхэу кычIэклы. А Iофыгъом врачхэм нахъ аналэ тыра-гъэтынэу псауныгъэр къэухъумэгъэ-нымкIэ министрэу МэрэтыкIо Рустем предпринимателыр елылэгъ.

ЗэлукIэм икIэухым Премьер-мини-стрэр гъэмэфэ гъэпсэфыгъом изэхэ-щакIохэм къяджагъ хэбзэ органхэм нахыбэрэ закъафагъэзэнэу, ахэр Iэпы-лэгъу кызыфагъэхъунхэу.

СИХЪУ Гоцнагъу.

МЭКЪЭГЪЭИУ

Тыгуасэ пчыхъэм сыхъатыр 4-м кышыуагъэу непэ пчыхъэм сыхъа-тыр 4-м нэс Адыгэ Республикэм ите-мыр лъэныкIо (Джэджэ, Кошхъэб-лэ, Красногвардейскэ, ТэхъутэмыкIое, Теуцожь, Шэуджэн районхэм) машIоу я 4-рэ класс зилэм фэдэ кышыхъу-ным ищынагъо зэрэщылэмкIэ Ады-геим иметеокIулыкIу макъэ къегъэлу.

Къэхъун ыпэкIыштхэр: муниципальнэ псэуплэхэм чышхъэщIо гъэп-сыкIэм елытыгъэу машIом закы-щиштэщышт, хыкIуым лъапсэхэм (къа-мыл къэкIыплэхэм), экономикэм еп-хыгъэ псэуалэхэм ыкли псэуплэхэм машIо къащыхъушхъушт.

Иофыгъуабэ кыщалэтыгъ

Адыгэ РеспубликэмкIэ социальнэ-IофшIэн зыфыщытыкIэхэр гъэорышлэ-гъэным фэгъэзэгъэ лъэныкIуищ ко-миссией тыгуасэ зэхэсыгъо илагъ. Ар зерищакIэ АР-м IофшIэнымрэ со-циальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ имини-стрэу Наталья Широковар.

Адыгэ Республикэм шIокI зымылэ медицинэ страхованиемкIэ ифонд мыл-кум ылъэныкIокIэ 2012-рэ илъэсым зыпкыитыныгъэ ншанэ хэлхъэгъэным фэгъэхыгъэу доклад кышыгъэ мы фондым ипашэу Хъагъэудж Марыет. Ащ кызырлуагъэмкIэ, 2013-рэ илъэ-сым ищылэ мазэ ехъулэу Адыгеим щыпсэурэ нэбгырэ мин 398-м ехъу страховатъ ашыгъ. Ахэм ащыщэу Iоф зышлэрэр нэбгырэ мини 101-м ехъур ары, адрэ нэбгырэ мин 296-м ехъум IофшIэплэ чыплэхэр ялэхэп.

2012-рэ илъэсым ищылэ мазэ кы-щегъэжхъагъэу кIуачIэ зилэ хъугъэ Фе-деральнэ законом кыделъытэ суб-венциехэу шIокI зымылэ медицинэ страхованиемкIэ Федеральнэ фондым ибюджет кыыхагъэкIыштхэр шъолъыр-хэм медицинэ страхованиемкIэ яфонд-хэм алэкIагъэхъанэу. 2012-рэ илъэсым АР-мкIэ чыплэ фондым ибюджет, бюд-жет трансфертхэм къадыхэлъытагъэ-хэу, процент 21,4-кIэ 2011-рэ илъэ-сым елытыгъэмэ нахыбэ хъугъэ ыкли ар сомэ миллиард 2-рэ миллион 307-м нэсыгъ. Мылкур анахъэу лъэныкIуищ зыпэлухашхъы: чыплэ программэхэм ягъэцэкIэн — сомэ миллиардрэ мил-лион 660-рэ, лъэпкъ проектэу «Пса-уныгъ» зыфилорэм — сомэ миллион 86-рэ, участкэхэм япхыгъэ врачхэм-рэ медсестрахэмрэ социальнэ Iэпылэгъу ятыгъэныр — сомэ миллион 50 ыкли медицинэм Iофышлэхэм компенса-ционнэ тынхэу алэкIагъэхашхъэр — сомэ миллион. Ащ нэмыкIэу, псауныгъэр къэ-ухъумэгъэным икIулыкIу уахътэм ди-штэу зэхэщэгъэным кыдилытэрэ Iофыгъохэм ягъэцэкIэн сомэ милли-он 533-рэ.

Джаш фэдэу Хъагъэудж Марыет кызытегушылэгъэ Iофыгъохэм ащыщ ыпкIэ хэмылэу медицинэ Iэпылэгъу цIыфхэм зэрэзэрагъэгъотын ыкли ме-дицинэ полисыр зэрэзэблахъун алъэ-кIыштхэр. Комиссией хэтхэм мы Iофы-гъохэмкIэ зэхэмыфыгъэу щыт упчIабэ къалэтыгъ. Ахэм джэуап игъэкIотыгъэхэр М. Хъагъэуджым къаритыжыгъ.

Нэужым АР-м сатыумкIэ ыкли эконо-микэ хэхъоныгъэмкIэ иминистрэ игуа-дзэу Андрей Беляковыр 2012 — 2014-рэ илъэсхэм ателытэгъэ про-граммэу «Предпринимательствэ цIыкIум ыкли гурытым хэхъоныгъэ ягъэшIы-гъэныр» зыфилорэм кытегушылэгъ.

КИАРЭ Фатим.

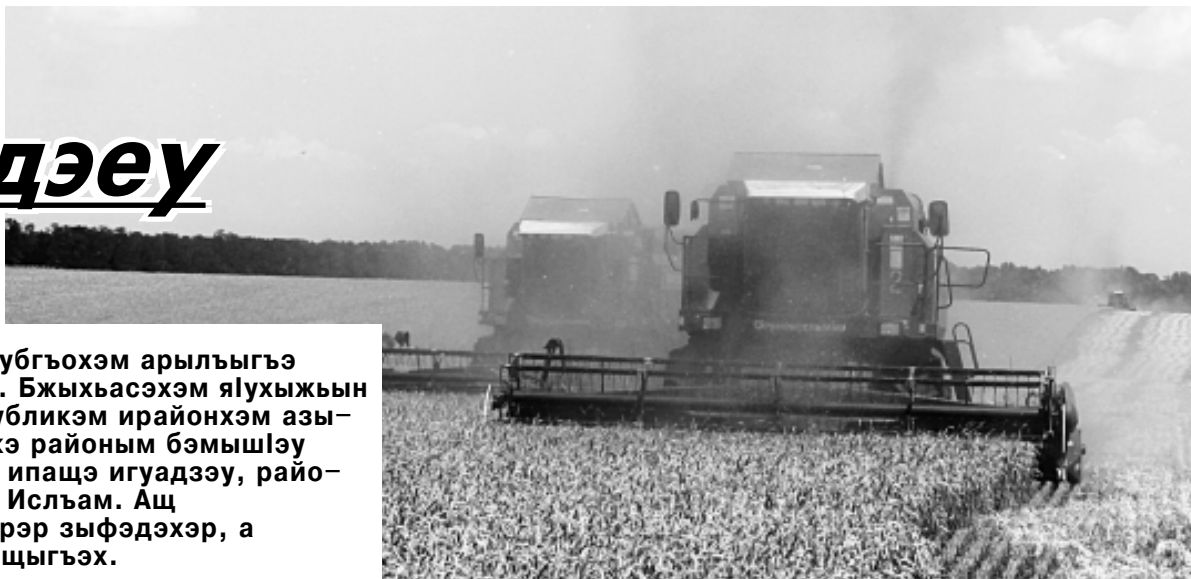

Аужырэ гектархэр йуахыжых

Гъэзетэу «Адыгэ макъ» Красногвардейскэ районым шы

ШЪАУКЪО Ислъам: «Тихьасэхэр мыдэу къытэтагъэх»

Мыгъэрэ йоныгъошхор ыклэм фэкуагъ. Республикэм игубгъохэм арылгыгъэ бжыхъасэхэм ащыщэу аугъоижьынэу къэнагъэр бэжъэп. Бжыхъасэхэм ялұхыжын зэрэзэхэцэгъагъэмкн, ахэм къарахыжыгъэмкн республикэм ирайонхэм азыфагу илэ зэнэкъокъуныгъэм щыпэрыт Красногвардейскэ районым бэмышлэу тышылагъ. Ащ апэ тышылулагъ район администрацием ипашэ игуадзэу, районм мэкъу-мэщымкнэ игъэлорышлэлэ ипашэу Шъаукъо Ислъам. Ащ къытфилотагъ бжыхъасэхэм ялұхыжын кнэхуэу фэхухэрэр зыфэдэхэр, а йофшлэным анахь гъэхъагъэ шызышыгъэхэри къыхигъэщыгъэх.

— Мы илээсым бжыхъасэ лэжыгъэ зэфэшхъафхэу пстэумкн лұхыжынынэу тилагъэр гектар мин 14,5-рэ фэдиз, ар гъэрэкнэ тыугъоижыгъагъэм нахы гектар мин 1,9-кнэ нахыб, — къелуатэ Шъаукъо Ислъам. — Непэ ехъуллэу угушылэштмэ (ащ тызшылагъэр бэдзэогъум и 9-р ары), лұхыжыгъэр гектар мин 12,6-рэ. Гектар тельытэу бжыхъасэу тыугъоижыгъэхэм къатыгъ цен-

Районым бжыхъасэхэм ялұхыжын бэдзэогъум и 11-м ехъуллэу зыщынагъэсыгъэр

Бжыхъасэу пстэумкн йуахыжын фэягъэр гектар мин 14,6-рэ фэдиз, ащ щыщэу тыгъуасэ ехъуллэу аугъоижыгъэр гектар мин 13,8-м къехъу. Ащ гектар тельытэу центнер 43,3-рэ къырахыжыгъ.

Хъэу ялагъэр гектар 1820-рэ, ащ изы гектар центнер 45,8-рэ къытыгъ.

Коцэу мыгъэ къагъэкнэгъэр гектар мин 12,6-рэ, ащ щыщэу йуахыжыгъэр гектар мин 11,7-м ехъу, гектар тельытэу центнер 42,9-рэ къырахыгъ.

тнер 42,8-рэ, гъэрэкнэрым егъэлшагъэмэ, ари центнер 11,6-кнэ нахыб.

— Ислъам, шъуихъызмэтшлэлэ инхэм ащыщхэу йоныгъом анахь гъэхъагъэ шызы-

шыгъэхэр къыхэбгъэщыгъэхэмэ дэгъуэ.

— Ар сигуапэу згъэцэкнэ, сыда плэмэ бжыхъасэхэр псынклэу ыкн члэнагъэ афэмышъоу ахэм янахыбэхэм ащаугъоижыгъ, зы гектарым къырагъэтыгъэмкн уащытхуныр атефэ. Апэ ыцлэ къеслошт хъызмэтшлэлэ инэу «Колхозу Лениным». Мыгъэ ащ илэгъэ бжыхъасэ гектар 1050-р районмкнэ анахь псынклэу йуихыжыгъ. Ащ гектар тельытэу центнер 49,6-рэ къырахи, пстэумкн яхъамэ лэжыгъэу къытехъагъэр тонн мини 5,2-м къехъу. Мы хъызмэтшлэлэм хъэ гектар 300-м изы гектар центнер 60,2-рэ, коц гектар 750-м гектар

тельытэу центнер 45,2-рэ къысырахыжы, ахэмкнэ районм апэрэ чыплэр щаубытыгъ. Хъызмэтшлэлэхэу «Колхоз Еленовский», «Штурбино» зыфилохэрэм мыщкнэ ягъэхъагъэхэри маклэхэп.

— Мэкъумэщышлэ-фермер хъызмэтшлэлэхэрэ шъхъээкъо предпринимательхэрэ мыгъэрэ йоныгъом сыд фэдэ йофшлагъэа щырялэхэр?

— Ащи гушылэ заулэ къеслолэн. Ахэм мыгъэ бжыхъасэхэр къызсагъэкнэгъэхэр гектар мини 10-м фэдиз хъазырыгъ. Ащ щыщэу йуахыжынэу къафэнэжыгъэр гектар 1400-рэ. Гектар тельытэу аугъоижыгъэр центнер 43,5-рэ. Гурытымкнэ хъэм центнер 46,4-рэ, коцым центнер 43,2-рэ къарахыжыгъ. Ахэтых ахэм хъэ-

ми коцыми зы гектарым центнер 50-м щегъэжыагъэу 60-м нэс къызыхыгъэхэр.

— Йоныгъом къыхеубытэ хыпкъхэм ащ лъыпытэу адэлэжыгъэныр.

— Ари тэгъэцаклэ. Комбайнэхэм ауж итхэу хыпкъ шъхашъор тырагъэушъэбыкн. Былымхуным пылэхэм ащ фэдэ хыпкъхэм ятлонэрэу натрыфыр ащашлэжыгъ.

— Ислъам, зэкнэ дэгъоу къытфэплотагъэш, тхъауегъэлсэу.

R.S. Телефонкнэ къызэрэ-талагъэмкнэ, бэдзэогъум и 11-м ехъуллэу районым шы-йуахыжынэу къафэнэжыагъэр коц гектар 900.

Анахыбэ къызыхыгъэхэр

Фермерэу Л. А. Джымэм ихъызмэтшлэлэ щаугъоижыгъэ коц гектари 120-м изы гектар центнер 50 къытыгъ.

А. П. Слезько зэхыщэгъэ фермер хъызмэтшлэлэм мыгъэ шы-йуахыжыгъэ коц гектари 162-м гектар тельытэу центнер 48-рэ къырахыгъ.

А. Т. Нэшлүцлэр зипэщэ фермер хъызмэтшлэлэм коц гектар 320-рэ илагъ, ащ илұхыжын псынклэу зэшлұахыгъ, гектар тельытэу центнер 46-рэ къырахыгъ.

Мэкъумэщышлэ фермер хъызмэтшлэлэу И. Ш. Бракъыер зипащэм хъэ гектар 350-м центнер 45-рэ, коц гектар 900-м центнер 43-рэ гектар тельытэу къащырахыжыгъ.

Фермер хъызмэтшлэлэу А. А. Гусаковыр зипащэм илэгъэ коц гектари 120-м илұхыжын аухыгъ, ащ гектар тельытэу центнер 43-м ехъу къытыгъ.

Фермерым икоц

Нэлосэшлұу къытфэхуэгъэ Шъаукъо Ислъам и «Нивэ» тырегъэтысхъэш, районмкнэ анахь мэкъумэщышлэ фермер-хъызмэтшлэлэ дэгъухэу ялэхэм ащыщэу Вячеслав Рыбиныр зипащэм коц хъасэр зыщылуихыжырым тецэ. Асфальт гъогум зыщыпэ къеоплэрэ хъасэу комбайнэу «Дон» зыфилохэр зыхэтым тышылоклэ селоу Преображенскэм щыщ фермер йофшлэкнэ дэгъоу Вячеслав Рыбиным.

— Сихъызмэтшлэлэ чыгу гектар 300 егъэлажъэ. Ащ щыщэу гектари 160-м бжыхъэ коц къыщызгъэкнэгъ, — ело фермерым. — Непэ сикоц иаужырэ гектархэр лұсэхыжык.

— О уикомбайна хъасэм хэт «Доныр»?

— Лизинг шыкнэ тетэу сщэфынэу зысэгъэхъазыры, мыр синэлұасэу сыззэгъыгъэм къысфигъэкнұагъ.

— Гектарэу йуихыжырым пэпчъ тхъапша ептырэр?

— Уасэу шылэр гектар пэпчъ сомэ 1800 — 2000. Ямытмэ, уилэжыгъэ игъом лұпхыжыкнэ щтэп.

— Коцэу уугъоижыгъэм изы гектар тхъапша къытыгъэр?

— Гектари 140-у лұсхыжыгъэм гектар тельытэу центнер 45-рэ къытыгъ. Ащ нахыб сикоц сызэрэщыгугыщтыгъэр. Плэгъогъо минеральнэ чыгъэшлуклэ хъасэхэм сяшлұагъ. Кнмафэм осыр зэрэмэклагъэмрэ гъатхэр зэрэогъугъэмрэ зэрарэу хъасэхэм

къарахыгъэм къыхэкнэу къытын фэягъэм къышыклагъ. Ощхэу икнэгъэ мазэм щылагъэхэм аужи коцшыхъэхэм цэ шлуклае арытэкъугъэу чыгуым тельых. Гектар тельытэу центнер 55 — 60 къысхыжынэу сыгугъэщтыгъ.

Тэгущылэфэ тыздэщыт чыплэм къэсыгъэ комбайныр къызтэуцуи, ащ къехыгъэ клалэм сурэт къытетхыгъ. Ар механизаторэу Алексей Медведевыр ары. Илээс пчъагъэ хуэгъэ комбайным зытесыр, илоф лъэшэу фэлэпэлэс.

Фермерым гухэлэ пстэоу илэхэр къыдэхуныхэу тыкыфэлалош, икоц хъасэ тыкыкнэжыкнэ.

Шэпхъаклэхэр агъэнэфагъэх

Законым шлок зимылэ пенсие страхованием тегэпсыкыгэу страховой тынхэмклэ шхьэзкьо предпринимательхэу цыфхэр зымыгэлажьэхэрэм апае

хаушъхафыкылыгъэ шапхъэ егъэ-
нафэ. Гушыгъэм пае, шхъэзэкъо
предпринимателым илъэсым
къыкылоцI фэдэу къыIэкIэхьагъэр
сомэ мин 300-м зышомыкIлэ
страховой тынэу илъэсым ыты-
щтыр къальбътэ лэжэпкIэ анахь
макIэу хабзэм ыгъэнэфагъэр
страховой тынхэмкIэ тарифэу
процент 26-м ыкIи мэзэ 12-м
рагъаозэ. Ар илъэсым зыфэди-
зыр сомэ 16239-рэ. Ау илъэ-
сым шхъэзэкъо предпринима-
телым фэдэу къыIэкIэхьагъэр
сомэ мин 300-м зехьукIэ, ыпшэ-
кIэ къэтIогъэ шыкIэм тетэу къа-
лытэшъ, сомэ мин 300-м къеху-
гъэм и 1 процент хагъэхьожьы.
Мыщ дэжьым зэкIэ ытыщтыр зэ-
хэубытагъэу зышIокIы мыхушIт

шапхэээри агэнэфагэх. Законом кызэрипорэмкэ, страховой тнэу шхьэээкэо предпринимателым илэсым ытыштыр зышлокын ымылэкыштыр лэжэпкэ анэх макэр 8-м ыкн страховой тарифым ябгэожьмэ кыкылэкыштыр ары.

Мы лъэхъаным зэрэщытымклэ, шокл зымылэ пенсие страхования теҕэпсыкыгъу ыхъэзэкъо предпринимателым страховой тынэу ытырэм лэжэпклэ анах маклэм фэдэу түр страховой тынхэмклэ тарифымрэ мээз пшы-күтүлүмрэ ябгъаомэ (5205 x 2 x 26 x12 = сомэ 32479,2-рэ) кыыкэклырэм фэдиз. Хэбзэгъ-уцугъэхэм афашылгъэ зэхьокы-ныгъэхэу 2014-рэ илъэсым ищылэ

мазэ и 1-м кľуачлэ зилэ хьуштхэм атегьэпсыкľыгьэу пштэмэ, шьхьэ-зэкьо предпринимательхэу цыф-хэр зымыгьэлажьэхэрэм ыкľи ильэсым сомэ мин 300-м шľомы-кľэу фэдэ кьызылэкľахьэхэрэм шľокľ зымылэ пенсие страхова-нием тегьэпсыкľыгьэу ильэсым страховой тынхэу атыштхэр сомэ 16239,6-м шľокľыштхэп.

Аштэгъэ документым егъэна-
фэ икыгъэ илъэсым кыкълэпы-
клорэ илъэсым имэкъуогъу и
15-м шомыклэу шхъэззэкъо пред-
принимательхэм атыгъэ отчет-
хэр хэбзэлэхэ къулыкъум кыра-
хыжынхэш шокл зимыгъэ пенсие
ыкы медицинэ страхованиехэмклэ
страховой тынхэр зэратыгъэхэр
зыуплъэкълэхэрэ къулыкъухэм —
Пенсиехэмклэ фондым ичлыплэ
кыулыкъухэм альагъэлэсыжынхэ
фаеу.

Татьяна КИСЕЛЕВА.
Пенсионхэмкэ фондым и
Адыгэ республикэ Къутамэ
ипашэ игуадз.

**Зэхэзышагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкIырэр:**

Адыгэ Республи-
кэм лъэпкъ
ЮфхэмкIэ, IэкIыб
къэралхэм ащы-
псэурэ тильэп-
къэгъухэм адырягэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар
жугъгэм иамал-
хэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шъхьаІэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор
шъхьагэм
ианэрэ гуадзэр
МЭЩЛЭКЪО
Саид

**ПшъэдэкIыжъ
зыхьырэ
секретарыр**

ЖАКІЭМЫКЪО
Аминэт

**Редакциер
зыдэщыІэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.**

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьягэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкъыжъ зы-
хьырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыцаушихъаты- гъэр:

Урусые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиоэкэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлъы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэJоры-
шIаплI, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыцыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр

4120

Индекс
52161

52162

Зак. 2580

Хэутыним
узыдылэтхэнэу шыт
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
Зыщыдылэтхэгьэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

МЭФЭКИ КЪЭГЪЭЛЪЭГЪОН

Нэм зэрэфэпльых —
зыуагъэгъэпсэфы

Къоклыплэм щыпсэурэ цыф лъэпкъхэм
яискусствэхэмклэ Къэралыгъо музейм икътамэу
Мыекъуапэ дэтым къэгъэлъэгъон ин къыщызэлъа-
хыгъ. Ар Урысые Федерацием изаслуженнэ сурэ-
тышлэу, Урысыем исурэтышхэм я Союз хэтэу
Александр Манакъан имэфэкI — илъэс 85-рэ зэ-
рэхъурэм фэгъэхыгъ. Илъэс 60 хъугъэу къэлэмым
гъусэныгъэ пытэ дызилэ сурэтышлым ылапэ къы-
пыкыгъэ Iофшлагъэхэр япчъагъэклэ бэдэд, ахэм
ащыщэу 150-рэ фэдизыр къэгъэлъэгъоным хэла-
жэ. Сурэт гъэлъэгъоплэ унэ къатитIур зэлъызып-
клэгъэ Iэшлэгъабэр нэм зэрэфплъых. Ахэр иных,
гоIух, Iэпклэ-лъэпклэгъэ Iэлэлэсагъэр къахэщы.

иохтэ зэфэшъхьаф-
хэр — гъатхэр, гъэ-
мафэр, бжыхэр ана-
хьэу сурэтхэм ащыт-
лъэгурэр. Цыфым рэ-
хъатыгъо-зыгъэлэс-
фыгъо къезытырэр
къешлэкыгъэ дунаир
ыкIи ищылэкIэ-псэукIэ
гугъэнчъу зэрэщытыр
Манакьян исурэтхэм
кыралотыкIы. ИкIас
гъунэнчъу Iэлаласэм
чъыгхэр, шъоф къэ-
гъагъэхэр, псыхъо
чъэрхэр, къушъхъэ
сыдж лъагэхэр.
«Ахэр арых сыд хъу-
гъэкIи узымхъожьы-
штхэр!» — еIом фэд
сурэтышIым. Сурэт
пэпч зэфэшъхьаф,
дахэ, гум хэкIэкI,
пщыц мэху. Егъэшлэрэ
чъыгым **«Чинарэм»**
исурэт бэ гупшы-
сэу кыгъэущырэр:
цыф гъашлэри
чъыгым зэрэфэдэр,
лъэпсэжъыеу
зызыдыгъэр пытэмэ,
кIуатэзэ, пкIы,
шъхы зэригъотырэр;
илъэсхэм чъыгыш-
ыр зэрагъастхэрэр
— псэ зыпытым
пэкIэкIэу, ыщэ-
чырэм ищыс. Зы
сурэтэу щы-
мытэу, Александр
исурэтхэм чъыг
теплъэ зэфэшъхьа-
фыбэ ахэтэплагъо,
ахэр — занклэх,
плагэх, лъэкъымэ
пытэх, шъхъэ-
бырабэх, шъое-цые
упцIэныгъэх;
фыжых, шIуцIэх,
дышъэшъо
зэикIых. Къушъхъэ
теплэххэри, ахэм
къащыкIырэ къэ-
гъагъэхэри, мы-
лэрысэ чъыгхэтэ
зышIу-
гъори, къушъхъэ
псыхъо чъэрэ

Шхьагущэ ыкӀи ащ кыхӕлӕ-
дэрэ псыхӕхэр, Адыгеим ипсэ-
упӕу ХъымышкӀӕй ибжыхӕ
зыфӕдэр. Ау Адыгеим идунӕ
дахӕ сӕд икӕрӕкӕгъми, Ар-
мениер сурӕтышӕм зыкӀи шы-
гъупшӕрӕп. Джары мы ыпсӕ шыц
хъугъӕ чыпӕлӕйтӕм зӕкӕ ит-
ворчествӕ зӕфӕдӕу, зӕкӕ илӕф-
шӕн уахтӕ, игупшысӕ сыдигъуи
зыкӕфӕгъӕззӕгъӕр.

Уялъякырэп А. Манакьян исурэтшыгыэху «Дворик», «Армянская деревня», пытэлэжыхэм ясурэтхэри бэу илэх Манакьян.

А пейзаж баим кыгуоцх
амал-псэуплэр уанэу кызыгъ-
уцохэрэр, гушылэм пае, мары
лпэпкъ ермэл хьалыгъу лэшлу
лавашыр зэрагъажьэрэр. Пхъэш-
хъэ-мышхъэ ыкли хэтэрыкл ланэр
— натюрморт пшъхап. А. Ма-
накьян итворчество чыплэ хэ-
ыгъэ шиубытыгъ жанрэ порт-
ретми, ар кыызэрэдэхурэми
уджэнджэшынэу шытэп.

Мэфэкл кьэгъэлыгъоным цыф
лэпэласэм иунэе дунэе нэф гъ-
шлэгъон ухещэ, зыугъэгъэпсэ-
фы. Илофшлагъэхэм исэнэхъат
зэрэмызэшхэрэр, икъэлэм зэрэ-
баир ыкли зэрэмыуцэкүрэр нафэ
кыпфашы. Зэлыашлэрэ сурэ-
тышым илэшагъэхэр республикэ,
шъолыр, урысые кьэгъэлыгъ-
гонхэм ахэлажьэх, Манакьян
исурэтхэр лэклиб кьэралхэми анэ-
сыгъэх, Урысыем ыкли Париж
яунэе угъоигъэхэм ахэр ахэ-
лхы.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.
Сурэтхэр мэфэки къягъяль-
гъоным лэшьынэ Аслъан кы-
шытырихыгъэх.

шэн-хабзэхэми,
гъэпсыклэ-шыклэ-
хэми мэклэ-маклэу
ясабыйхэр ацагъэ-
гъуазэштыгъэх.
Япсэуплэу Адыгеир
яджэгъуагъэп, ау
Арменийер сыдигъуи
япкыхъэльэугъ.
Еж сурэтышыр
шышъхьэлү мазэм,
1928-рэ илъэсым
Адыгеим къыщы-
хъугъ.

Ильэс 20 ыныб-
жыгы кӱлэм апэ-
рэу еджакӱ Арме-
нием зэкӱом, ар
1949-рэ ильэсыр
арыгыэ. Ереванскэ

Александр Манакян ильэпк-
клэ ермэл, ау яунагьоклэ Мые-
кьуатэ щыпсэуштыгэх. 1915-рэ
ильэсым, тырку лъэпкьгэкюдум
(геноцидум) ильэхан, янэ-ятэ-
хэр Къохьэлпэ Армением кы-
кыхи, шхъхьегъзыплэклэ Уры-
сыем къэкошыгъагэх. Ау, яль-
фылэ къабгынэн фаеу хъугъэ-
ми, зыкы ны-тыхэм яхэкужэ
ащыгъупшэуштыгэл, ашклэ ялы-
уз-гууз мылуатэ агъэласэу, яль-
фыгъэхэм Армением фэгъэхьыгъэ
тхыдэжхэр, пшысэхэр, къэба-
рыжхэр ренэу кятэ къафилуа-
тэцтыгэх. Ахэм кыушхьэу Ара-
рат ихыишэ бэрэ ахэтыг, ермэл

художественнэ училищэу Терлемезян ыцлэ зыххырэм Александр Манахын члэхвагь ыкли ар дэгъоу кыу-хыгь. Сурэтшыныр клэлэцыклүзэ кыыз-диштэгъагь, ау анахь дэзыхыхыштыгьгэр жывогысыр ары. Сурэтышым илофлаггэхэм ятемэ шхьалэр Адыгеймрч Армением-рч ячлөпс бай хьалэмэт — ильэсым

